

Konstantins forbud mod trolddom, ca. 319

5 *Skadevoldende magi – eller trolddom (maleficium) – havde i Rom været forbudt siden de ældste tider. Dette omfattede ritualer, der sigtede på at skade andres helbred eller ejendom. Ritualer, hvis formål var at sikre helbred og fremgang, var dog et centralt element i den før-kristne romerske religion. Kejser Konstantins forbud mod trolddom opretholder dette skel og stadfæster den tidligere romerske lovgivning og praksis på området.*

10 [23. maj, 319¹:] Konstantin Augustus og Cæsar til bypræfekten, Bassus. Den kundskab [*scientia*], der tilhører dem, der afsløres i ved hjælp af magiske kunster at have udøvet anslag mod menneskers velbefindende² eller har fordrejet dydige sind til begær,³ skal straffes og fordrer en straf udledt af de hårdeste love. Men midler, der anvendes til [helbredelse af] menneskelige legemer skal ikke være underlagt kriminel anklage, ej heller den bistand, der uskyldigt tages i brug i landdistrikterne med henblik på afværge frygten for, at regnen skal falde på de modne
15 druer eller for at høsten bliver knust af ødelæggende hagl, da disse tiltag ikke skader nogens sundhed eller omdømme, men ved deres udøvelse snarere sikrer, at hverken de guddommelige gaver eller menneskers arbejdsindsats bliver ødelagt.

20 *Codex Theodosianus* 9.16.3: Oversættelse J. Rosenløv efter T. Mommsen & P. M. Meyer: *Theodosiani libri XVI*, Berlin (1905) s. 460. samt M. Beard o.a.: *Religions of Rome. Vol. 2: A Sourcebook*. Cambridge (1998) s. 263 og C. Pharr: *The Theodosian Code and Novels and The Sirmondian Constitutions*. New York (1969) s.237

---

¹ Der hersker usikkerhed om dateringen. Den oprindelige datering er årene 321-324. Men bypræfekten Bassus, der omtales, besad dette embede 317-319.

² Dvs. magi, der volder skade på mennesker og deres ejendom

³ Dvs. magi, der afføder seksuelt begær (kærlighedsmagi), der ligeledes ifølge romersk tradition var forbudt, da det kunne medføre utroskab og tab af omdømme for den, der blev udsat for magien.